

İSPANYA ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET.....	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	14
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	16
EKLER:.....	19

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	İspanya Krallığı (Reino de España)
Nüfus	47,8 milyon (IMF-Ekim 2023 tahmini)
Dil	İspanyolca (resmi dil), Katalanca, Baskça, Galisyaca. Özerk yönetimlerde yerel dil, ikinci resmi dil olarak kabul edilebilmektedir.
Yüzölçümü	504.782 km ²
Başkent	Madrid
Başlıca Şehirleri	Barselona, Valencia, Sevilla, Zaragoza, Malaga
Yönetim Şekli	Parlamente demokrasiye dayalı monarşi
Devlet Başkanı	Kral VI. Felipe
Para Birimi	Avro (€)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: AB, BM ve bağlı kuruluşları, NATO, Avrupa Konseyi, OECD, AGİT, Akdeniz İçin Birlik (AİB), İber-Amerika Devletleri Örgütü (OEI)

Coğrafi Konum

Yüzölçümü 504.782 km² olan İspanya, Avrupa Birliği'nin ve Batı Avrupa'nın Fransa'dan sonra en büyük ikinci ülkesi olarak Avrupa kıtasının güneybatısında bulunan İber Yarımadası'nda yer almaktadır. Bu yarımadanın dışında Akdeniz'deki Balear Adaları, Afrika'nın kuzeyindeki Ceuta ve Melilla şehirleri ve Atlantik Okyanusu'ndaki Kanarya Adaları da İspanya ulusal sınırları içindedir. İspanya batıda yine İber Yarımadası'nda bulunan Portekiz, kuzeyde Fransa ve güneyde Birleşik Krallık'a bağlı Cebelitarık ile komşudur.

Ülkenin başlıca şehirleri, başkent Madrid, Barselona, Valensiya, Sevilla, Zaragoza ve Malaga'dır.

Ülke topraklarının % 59,54'ü doğal alan, % 36,47'si tarımsal alanlardan oluşmaktadır.

Batı Avrupa'nın neredeyse en geniş topraklarına ve en az nüfus yoğunluğuna sahip ülkesi olan İspanya'da iklim ve coğrafya oldukça değişken bir yapı sergilemektedir. Deniz seviyesinden 610 metre yüksekte olan Meseta Platosu, gerek çorak toprakları gerekse kötü iklim koşullarından dolayı Avrupa'nın en verimsiz alanlarından biridir. Bununla beraber, başkent Madrid ekonomik olmaktan çok politik nedenlerle bu platonun merkezine kurulmuştur. Ülke nüfusu ve ekonomik faaliyetler çoğunlukla ülkenin sahil bölgelerinde ve ülkeyi kesen iki önemli nehrin etrafındaki vadilerde yoğunlaşmıştır. Bu nehirler kuzeyde Ebro ve güneyde Guadalquivir nehirleridir. Ebro nehri, Akdeniz'e dökülürken, denizcilğe elverişli tek nehir olan Guadalquivir, Sevilla şehrinden geçer.

Avrupa'da İsviçre'den sonra ikinci en dağlık ülke olan İspanya'da, plato ve yüksek ovaları çevreleyen dağların batı kesimleri hariç, yarımadanın beşte ikisinden fazlasını sıradağlar kuşatır. Ülkenin kuzeybatı bölgesinde Kuzey Atlantik etkisiyle yağışlar bol ve iklim ılımandır. Akdeniz sahillerinde ise kışlar ılık ve yağışsız, yazlar sıcak geçer. Kuzey doğu sahillerinde yaz yağışları yeterli düzeydeyken güney doğu sahillerinde yağışların yetersizliği özellikle meyve üretiminin yoğun olduğu bu bölgede sulama sistemlerine başvurulmasını gerektirmektedir. Guadalquivir nehrinin geniş tarım alanları sağladığı güney İspanya'da da yağışların az olmasından dolayı sık sık kuraklıklar yaşanmaktadır. Ülkenin iç kısımlarında ve 1.200 metreyi aşan dağlık kesimlerde kara iklimi yaşanır. Diğer taraftan, Kanarya Adaları'nda tropikal bir iklim hakimdir.

Siyasi ve İdari Yapı

İspanya'nın yönetim şekli parlamenter demokrasiye dayalı monarşidir. Devlet başkanı Kral Felipe VI.'dır. Önceki Kral I. Juan Carlos, Haziran 2014'te tahttan feragat ettiğini açıklamış ve yerine oğlu VI. Felipe geçmiştir. Kral'ın yetkileri büyük ölçüde semboliktir. Esas yetki Kral'ın atadığı Hükümete aittir. Ancak, Kral, yasama organını feshetme ve Anayasa'da belirtilen koşullarda halkoyuna başvurma yetkisine sahiptir.

Yasama, Temsilciler Meclisi (Congreso de los Diputados) ve Senato (Senado) olmak üzere İki Kamaralı Ulusal Meclis (Cortes Generales)'ten oluşmaktadır. Yürütme Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir.

İki kamaralı İspanya Meclisi, 350 seçilmiş milletvekili (Kongre/alt kanat) ve 266 senatörden (Senato/üst kanat - 208'i doğrudan seçilmiş, 58'i bölgesel temsilci olarak atanmış) oluşur. Ülkede her dört yılda bir seçim yapılır. Başbakan Kongre tarafından seçilmektedir.

General Franco'nun, 1975 yılındaki ölümüne kadar süren diktatörlüğünün ardından İspanya'nın ilk demokratik seçimleri Haziran 1977'de gerçekleştirilmiştir. Ülkede en son genel seçimler 23 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Seçimler neticesinde hiçbir siyasi parti net çoğunluk elde edememiştir.

Ülke; kentler, eyaletler ve özerk bölgelere ayrılmıştır. İspanya'da idari açıdan 17 özerk bölge (Endülüs, Aragon, Asturya, Kastilya-La Mancha, Valensiya, Extremadura, Galiçya, Rioja, Madrid, Murcia, Navarra, Balear Adaları, Bask Ülkesi, Kanarya Adaları, Kantabriya, Kastilya ve Leon ve Katalunya) ile Kuzey Afrika kıyısında 2 özerk şehir (Ceuta ve Melilla) bulunmaktadır. Yedi özerk bölgenin her biri (Asturias, Balearic Adaları, Cantabria, La Rioja, Madrid, Murcia, ve Navarre) aynı zamanda bir ildir. Her özerk bölge kendi yasalarını uygular. Devlet bunları tanımının yanı sıra kendi yasal düzenlemesinin bir parçası olarak korumaktadır.

Nüfus ve İstihdam

IMF verilerine göre 2023 yılında 47,8 milyon kişi ile dünyada 31. sırada yer alan İspanya nüfusunun 2028 yılında 48,6 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

İspanya Ulusal İstatistik Ofisi (INE-<https://ine.es/en>) tahminlerine göre ülke nüfusu 1 Temmuz 2023 itibarı ile önceki döneme göre 135.186 kişi artarak 48.345.223 olmuştur. Yabancı nüfus önceki yıla kıyasla %9 artarak 6.335.419 olmuştur. Ülkeye yönelik göçler, nüfus artışına en fazla katkıyı sağlamakta ve İspanya'nın nüfus profilini hızla değiştirmektedir.

Nüfusun %60,8'i 20-64 yaş aralığında olup, yarıdan fazlası erkektir. Beklenen yaşam süresi 2021 yılında ortalama 83,07'dir.

Nüfus ülke içinde eşit olmayan bir şekilde dağılarak, büyük şehirlerde ve kıyı şeridinde yoğunlaşmıştır. Nüfusun %80'i kentsel alanlarda yaşamaktadır. Başlıca kentler başkent Madrid, Barselona ve Valensiya'dır. En kalabalık bölge 8,5 milyon nüfus ile Endülüs bölgesidir. Endülüs bölgesini, 7,71 milyon nüfus ile Katalunya bölgesi, 6,83 milyon nüfus ile Madrid bölgesi, 5,1 milyon nüfus ile Valensiya bölgesi takip etmektedir.

İspanya, Batı Avrupa'nın en geniş arazili ve en düşük nüfus yoğunluğuna sahip ülkelerinden biridir. Nüfusun dağılımı, ülkedeki ekonomik ve siyasi dengeleri belirlemede önemli rol oynamaktadır.

6-16 yaşları arasındaki çocuklar için eğitim zorunludur. Üniversite öğrencilerinin sayısı ise sürekli artış göstermektedir. Ülkede toplam 73 üniversite bulunmakta olup, bunların 23 tanesi özeldir. Öğrencilerin %90'ı devlet üniversitelerine devam etmektedir.

Ülke nüfusunun %75,2'si Katolik'tir. Ülke genelindeki resmi dil İspanyolca (Kastilyano)'dır. Ancak Katalanca, Baskça ve Galiçyaca da özerk bölgelerde (Katalunya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) resmi dil olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Valensiya Bölgesi'nde Katalanca'nın bir bask lehçesi olan Valensiyaca konuşulmaktadır.

İspanya'da yapısal olarak yüksek işsizlik söz konusudur. 2008-2013 ekonomik krizi nedeni ile ülkedeki işsizlik 2013 yılında %27'lere kadar yükselmiştir. Ancak, İNE verilerine göre 2023 yılının ikinci çeyreği itibarı ile ülkede işsizlik oranı %11,6'ya gerilemiştir. Aynı dönemde işsizlik kadınlarda %13,16, erkeklerde %10,19'dur. Ülkede toplam işsiz sayısı 2.762.500'e gerilemiştir.

İMF'ye göre ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2023 yılında %11,8 olacağı ve İspanya'nın işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 10. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Çalışan nüfus 2023 yılı ikinci çeyreği itibarı ile 21.056.700'dür. Çalışan nüfus ilk çeyreğe kıyasla 603.900 kişi artmıştır. Çalışan nüfustaki artış rekor seviyededir. İstihdamdaki yıllık artış 588.700 kişidir (%2,88).

Doğal Kaynaklar

İklim ve fiziksel özellikleri Akdeniz kıyılarında ve adalarda dinamik bir turizm sektörüne katkıda bulunmaktadır. Ülke topraklarının yaklaşık %10'u verimli, %45'i orta verimlilikte, %35'i düşük verimlilikte ve verimsiz, %10'u kayalıktır. Yağışların az ve düzensiz olduğu Akdeniz kıyılarında kullanılan yoğun tarım tekniklerinin de etkisi ile toprak erozyonu ülkenin en önemli çevre sorunlarından biri haline gelmiştir. Ülke topraklarının %30'u ekilebilir alan, % 8'i daimi ekilen alan, %13'ü çayır ve mera ve %33'ü de ormanlarla kaplıdır.

İspanya önemli petrol ve gaz kaynaklarına sahip olmamakla birlikte Batı Avrupa'nın mineral doğal kaynaklar açısından en zengin ülkesi konumundadır. Demir-dışı ve kıymetli metal üretiminde Avrupa'nın en önemli üreticisidir. 100'e yakın mineral ve maden rezervinin bulunduğu İspanya bunlardan 18'inde önemli miktarda üretim yapmaktadır. Bu metal ve mineraller; bakır, altın, demir, kurşun, çinko, alüminyum, magnezyum, civa, potasyum, flor, bentonit, kükürt, deniz ve kaya tuzu, kalay, kireçtaşı, tungsten ve kuvarsdır. Ülkenin kömür madenleri ve demir cevheri yatakları kuzeyde (Asturya, Kantabriya ve Bask), önemli civa rezervleri güneybatıda Almaden yakınlarında ve bakır ve kurşun yatakları da Endülüs'te bulunmaktadır. Asturya'daki altın madeni Avrupa'daki en büyük altın madenlerinden biridir. İspanya aynı zamanda granit ve mermerde dünyanın önde gelen üretici ve ihracatçılarından biridir.

İspanya, petrol ve doğal gaz ihtiyacının %99'u ve kömür ihtiyacının %70'i için ithalata bağımlı bir ülkedir.

İspanya, yenilenebilir enerji alanında dünyanın da önde gelen ülkelerinden biridir. Elektrik ihtiyacının %74'ünün yenilenebilir enerjiden karşılanması ve nihai enerji tüketiminin %35'inin

alternatif kaynaklardan garanti edilmesi 2030 yılı hedefidir. 2050 yılı itibarı ile de %100 yenilenebilir enerjiye geçiş hedeflenmektedir. İspanya, Ajanda 2030 ve Paris Anlaşması çerçevesinde sera gazı emisyonunu %90 düşürmeyi taahhüt etmektedir.

Doğal kaynaklar “Regalia İlkesi” düzenlemesi çerçevesinde devletindir. 21 Temmuz 1973 tarihli Madencilik kanunu ve 7 Kasım 1998 tarihli “Hidrokarbon Kanunu” mineral endüstrisini düzenlemektedir. Sanayi Ticaret ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan Enerji Politikası ve Madencilik Genel Müdürlüğü söz konusu kanunları uygulamaktadır. İspanya Madencilik ve Jeoloji Enstitüsü başlıca madencilik kuruluşlarından. 2002 ve 2004 yıllarında sektördeki devlet ve özel sektör monopollerinin aşamalı olarak kaldırılması ve liberalleşme yönünde önemli düzenlemeler yapılmıştır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	1.446,6	1.418,9	1.582,05	1.676,5	1.751,9	1.816,05	1.870,3	1.926,2
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	6,4	5,8	2,5	1,7	2,1	1,8	1,7	1,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	30.564	29.800	33.090	34.933	36.373	37.578	38.581	39.619
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,0	8,3	3,5	3,9	2,1	1,8	1,7	1,7
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	0,8	0,6	2,1	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	14,8	12,9	11,8	11,3	11,1	11,0	11,0	11,0
Nüfus (milyon)	47,33	47,62	47,81	47,99	48,17	48,33	48,48	48,62
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	116,8	111,6	107,3	104,7	103,9	103,8	103,8	103,8

Kaynak: IMF-Ekim 2023

*: Tahmin

İspanya, yüksek gelirli ve gelişmiş ülke kategorisinde bir ülkedir. Ülke, avro bölgesinde Almanya, Fransa ve İtalya'dan sonra dördüncü büyük ekonomidir.

IMF verilerine göre İspanya 2023 yılı itibarı ile tahmini olarak yaklaşık 1,58 trilyon dolarlık GSYİH'sı ve 47,8 milyonluk nüfusu ile 196 ülke arasında dünyanın 15. büyük ekonomisidir.

İspanya, 2023 yılında cari fiyatlara göre 33.090 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 36. sırada yer almaktadır.

İspanyol ekonomisi 2008 yılının ikinci yarısında resesyona girmiş, 2013'ün üçüncü çeyreğinde resesyon sona ermiştir. 2011-2013 döneminde hükümet tarafından alınan bütçe açığının azaltılması, işgücü yasası, kamu hizmetleri ve finansal sektör reformuna yönelik önlemler sonrasında İspanya diğer Avrupa ülkelerine kıyasla çok daha rekabetçi hale gelmiştir. İhracatta ve turizm gelirlerinde rekor seviyelere ulaşılması ve yanı sıra canlanan iç tüketim İspanya ekonomisinin yeniden olumlu bir görünüme kavuşmasını sağlamıştır.

Covid-19 pandemisinin ülke ekonomisi üzerinde çok olumsuz etkileri olmuştur. IMF'ye göre ülke GSYİH'sı 2020 yılında yaklaşık %11 daralmıştır. Ülke, 2020 yılında Avrupa'daki en kötü resesyonu yaşamıştır. 2021 yılında yeniden toparlanma etkisi ile GSYİH %6,4 oranında büyümüştür. 2022 yılında ekonomik büyüme artan turizm faaliyetleri, mali yardımlar ve AB kurtarma fonlarının ekonomik faaliyetleri canlandırması sayesinde %5,8 olmuştur.

2023 yılında ekonomik faaliyetlerde yavaşlama beklenmekte ancak yine de ekonomik faaliyetlerin AB ortalamasının üzerinde olacağı değerlendirilmektedir. Ekonomik büyümeyi

kısıtlayan faktörler; tüketici satın alma gücünü baskılayan yüksek enflasyon, sıkı para politikaları, yükselen faiz oranları ve küresel büyümenin yavaşlamasıdır.

2023 yılında sabit fiyatlara göre %2,5 oranında artması beklenen GSYİH'nın, 2024 yılında %1,7 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

İspanya'nın Rusya'dan doğal gaz ithalatına bağımlılığı düşük düzeydedir. Ülkenin kayda değer bir yeniden gazlaştırma kapasitesi de bulunmaktadır. Buna rağmen yükselen enerji fiyatları halihazırda AB ortalamasının üzerinde olan enflasyona olumsuz yansımaktadır.

IMF verilerine göre 2023 yılında %3,5 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2024 yılında %3,9 olacağı tahmin edilmektedir. Gıda fiyatlarındaki hızlı yükseliş yavaşlamıştır. Ancak, artan yakıt fiyatları ve taşımacılık maliyetlerinden kaynaklanan enflasyonist baskı süregelmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmet sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hakim sektörü haline gelmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır. Turizm geleneksel olarak ülkenin en önemli sektörlerinden biridir. 2021 yılında turizmin GSYİH'ya katkısı %8 ve istihdama katkısı %11,4'tür.

Covid-19 salgını öncesinde ülke, 2019 yılında 83,5 milyon yabancı ziyaretçi tarafından ziyaret edilmiştir. İspanya, turizmden elde edilen gelir bakımından dünyada ABD'den sonra ikinci sıradadır. Küresel Covid-19 salgını turizmi çok olumsuz etkilemiş, ziyaretçi sayısı 2020 yılında 18,93 milyona gerilemiştir. Aşılama sonrası başlayan açılma ile beraber ziyaretçi sayısı artmaya başlamıştır. 2022 yılında ülkeye gelen ziyaretçi sayısı 71,6 milyondur. Ülkeye gelen ziyaretçi sayısı 2021 yılına göre %129,5 artmıştır. Ancak ziyaretçi sayısı hala pandemi öncesindeki 2019 yılına kıyasla %14,3 azdır.

GSYİH'nın yaklaşık %22'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır. Katalunya, Madrid, Endülüs, Valensiya en çok sanayileşmiş bölgelerdir.

Otomotiv sektörü lokomotif sektördür. Avrupa'daki ikinci büyük, dünyadaki 9. büyük otomotiv üreticisidir. GSYİH'nın yaklaşık %10'unu, ihracatın yaklaşık %18'ini otomotiv sektörü oluşturmaktadır. Covid-19 nedeniyle oluşan pazar daralmasından en fazla etkilenen sektör otomotivdir. Bu nedenle, ülke ekonomisi Covid-19 pandemisinden çok etkilenmiştir.

Havacılık sanayi diğer bir önemli sektördür. Dünyadaki ticari hava taşıtlarının yarısı İspanyol teknolojisi kullanmaktadır. Boeing'in Ar-Ge merkezi İspanya'dadır. Havacılık sanayi, GSYİH'nın yaklaşık %1'ini oluşturmaktadır. 2021 yılında 11,6 milyar avro ciro gerçekleştiren sektör, 50.000 kişiyi istihdam etmektedir.

İspanya, yenilenebilir enerjide dünyada ilk sıradadır. Sektör, gelecekte teşviklerle daha da ilerleyecektir. Rüzgar enerjisinde de ileridir. ABD'de yatırımları bulunmaktadır. Elektrik ihtiyacının %74'ünün yenilenebilir enerjiden karşılanması ve nihai enerji tüketiminin %35'inin alternatif kaynaklardan garanti edilmesi 2030 yılı hedefidir. 2050 yılı itibarı ile de %100

yenilenebilir enerjiye geçiş hedeflenmektedir. İspanya, Ajanda 2030 ve Paris Anlaşması çerçevesinde sera gazı emisyonunu %90 dşşrmeyi taahhşt etmektedir.

Kimya sanayi, GSYİH'nın %5,4'şnş karşılamaktadır. Plastik, eczacılık şrşnleri, temizlik malzemeleri ve boyalar şnde gelmektedir.

Tarım ve gıda işleme sektşrş 140 milyar avroluk geliri ve 440.000'den fazla insana sağladığı istihdam ile şlkenin en şnemli şretim faaliyetini yşrştmektedir. İspanya, Avrupa'daki dşrdşncş, dşnyadaki onuncu tarım şreticisidir. İspanya, dşnyanın en bşyşk zeytin ve zeytinyağı şreticisidir. Dşnyanın şşncş bşyşk meyve-sebze şreticisidir. Katalunya bşlgesi gıda işleme alanında şnde gelmektedir. Tarım ve gıda sanayi GSYİH'nın %2,7'sini oluşturmaktadır. şlkenin ihracatının yaklaşık %20'sini tarım ve gıda sanayi şrşnleri oluşturmaktadır. İspanya, Avrupa'da Fransa'dan sonra en fazla tarım arazisine sahip olan şlkedir. şlke topraklarının %13,3'ř tarım arazisidir. şlke, çiftlik sayısı bakımından da Avrupa'da dşrdşncşdşr. Organik tarım giderek artan bir role sahiptir. Eurostat verilerine gşre İspanya organik tarımda kullanılan arazi břyřklřėř bakımından 2,44 milyon hektar ile Avrupa'da Fransa'nın ardından ikinci sırada gelmekte olup, dşnyada ise altıncı sıradadır. Endşlşs, Kastilya La Mancha ve Katalunya şlkenin en fazla organik çiftlik bulunan bşlgeleridir.

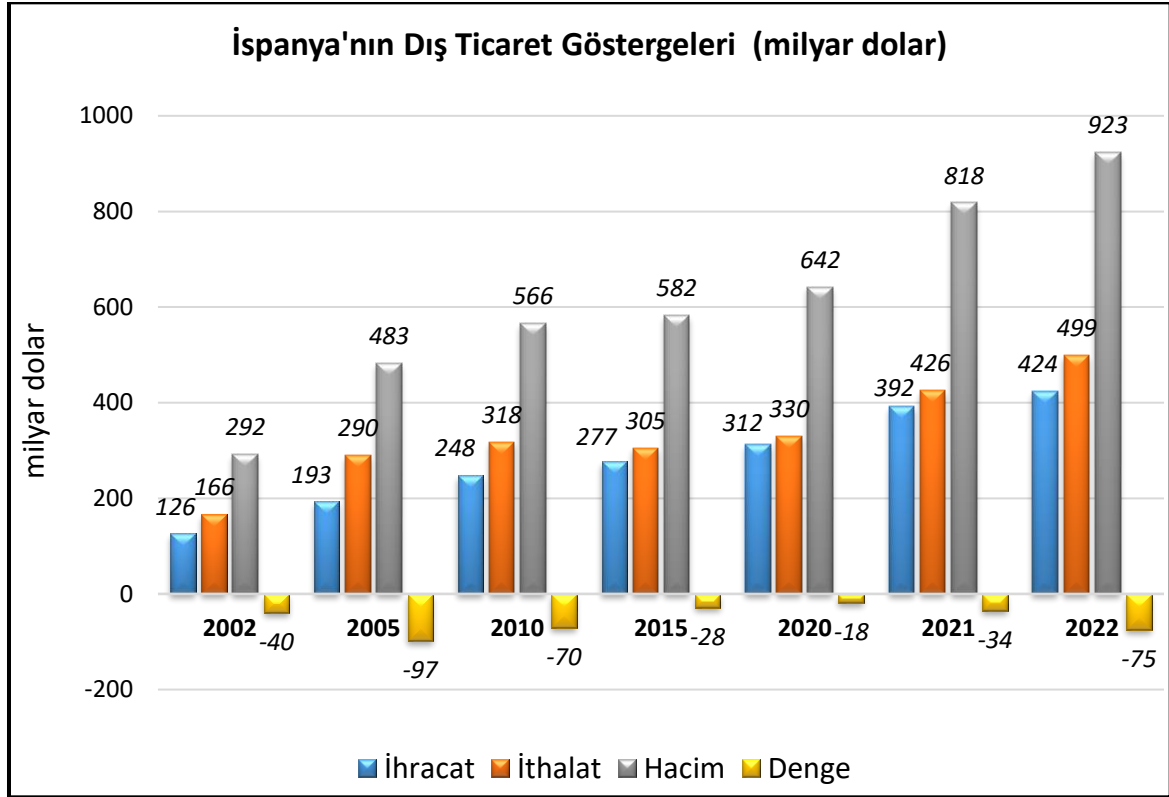
Mşteahhitlik hizmetleri de çok şnemli bir sektşrdşr. Altyapı sektşrşnde dşnyada birinci sıradadır. Tşrkiye ile İspanya inşaat alanında birbirine rakip şlkelerdir. Ancak bu rekabet dşnyanın farklı bşlgelerindedir. İspanya Latin Amerika bşlgesinde rekabet řstřnlřėřne sahiptir. Bu nedenle bşlgesel işbirliği imkanları mşmkşndşr.

İspanya'nın konumu gereği lojistik de şnde gelen sektşrlerden birisidir. Avrupa, Kuzey Afrika ve Latin Amerika pazarına erişim imkanı sağlamaktadır. şlkede 46 liman vardır. En şnemli konteyner limanları Valencia, Algeciras ve Barselona'dır. İspanya, hızlı tren taşımacılığında řn sıralardadır. Akdeniz koridoru şnşmşzdeki yıllarda tamamlanması gereken şnemli bir proje olup, kuzey Afrika'ya açılım açısından şnemlidir. Sektşr, GSYİH'nın %6,9'unu karşılamaktadır. Bu rakam, sanayi, ticaret ve hizmet sektşrlerinde faaliyet gşsteren şirketlerin yřrřttřėř lojistik nitelikteki faaliyetler de eklendiğinde %10'a kadar yşkselmektedir.

BM insani gelişmişlik endeksine gşre dşnyada 191 şlke arasında İspanya 27. sıradadır. Ekonomik serbestlik endeksine gşre İspanya, dşnyada 176 şlke arasında 51. sıradadır. Kşresel rekabetçilik açısından dşnyadaki 141 şlke arasında İspanya 23. sıradadır. İş yapma kolaylığı açısından İspanya, dşnyada 190 şlke arasında 31. sıradadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

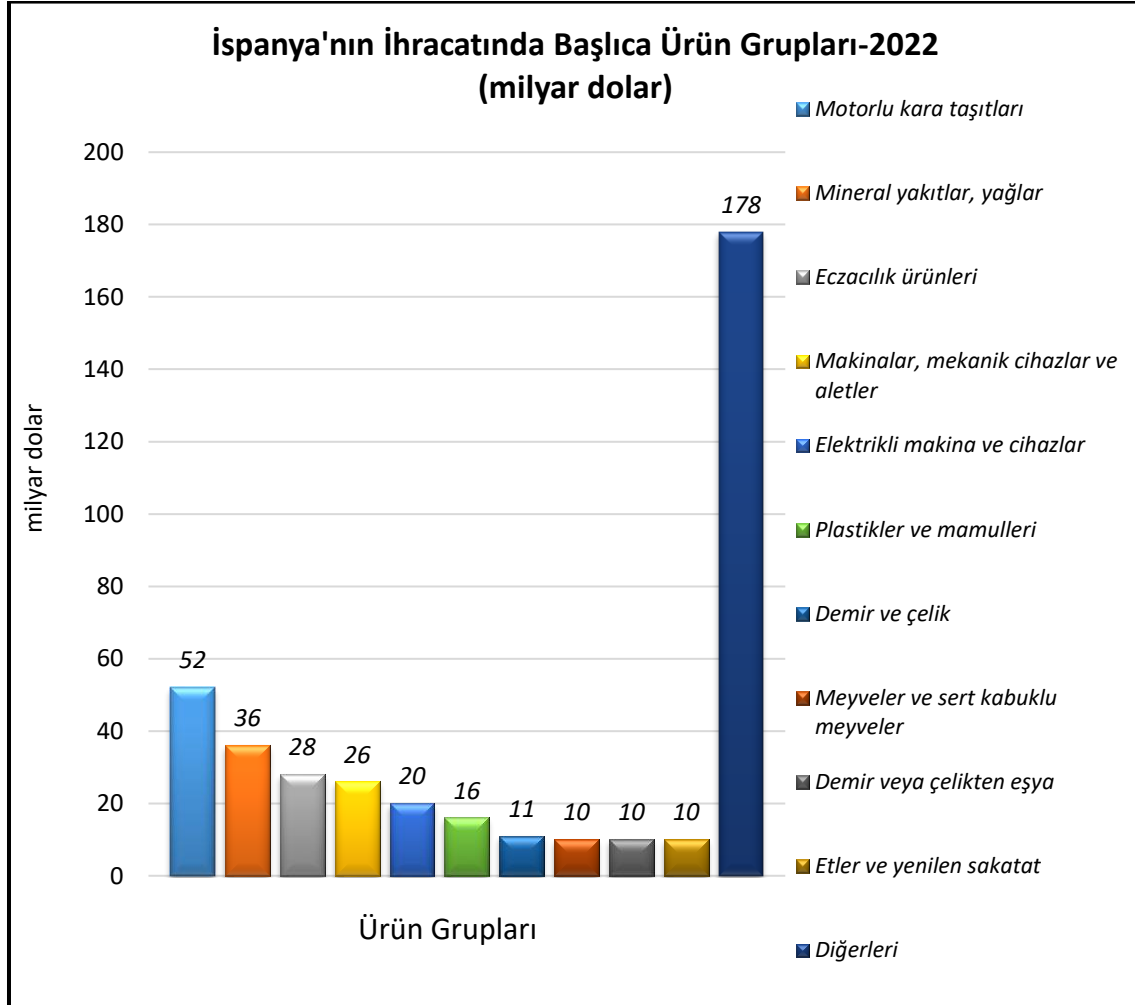
2022 yılında ülkenin ihracatı 424 milyar dolar (önceki yıla kıyasla %8,4 artış), ithalatı 499 milyar dolar (önceki yıla kıyasla %17,1 artış) olmuştur. Dış ticaretinde 2022 yılında 75 milyar dolarlık açık bulunmaktadır. 2022 yılında İspanya, dünya ihracatında %1,8 pay ile 18., dünya ithalatında ise %2 pay ile 14. sırada gelmektedir.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla motorlu kara taşıtları, mineral yakıtlar, yağlar, eczacılık ürünleri, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makine ve cihazlar, plastikler ve mamulleri, demir ve çelik, meyveler ve sert kabuklu meyveler, etler ve yenilen sakatattır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, motorlu kara taşıtları, elektrikli makine ve cihazlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, organik kimyasallar, demir ve çelik, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, örme giyim eşyası ve aksesuarıdır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

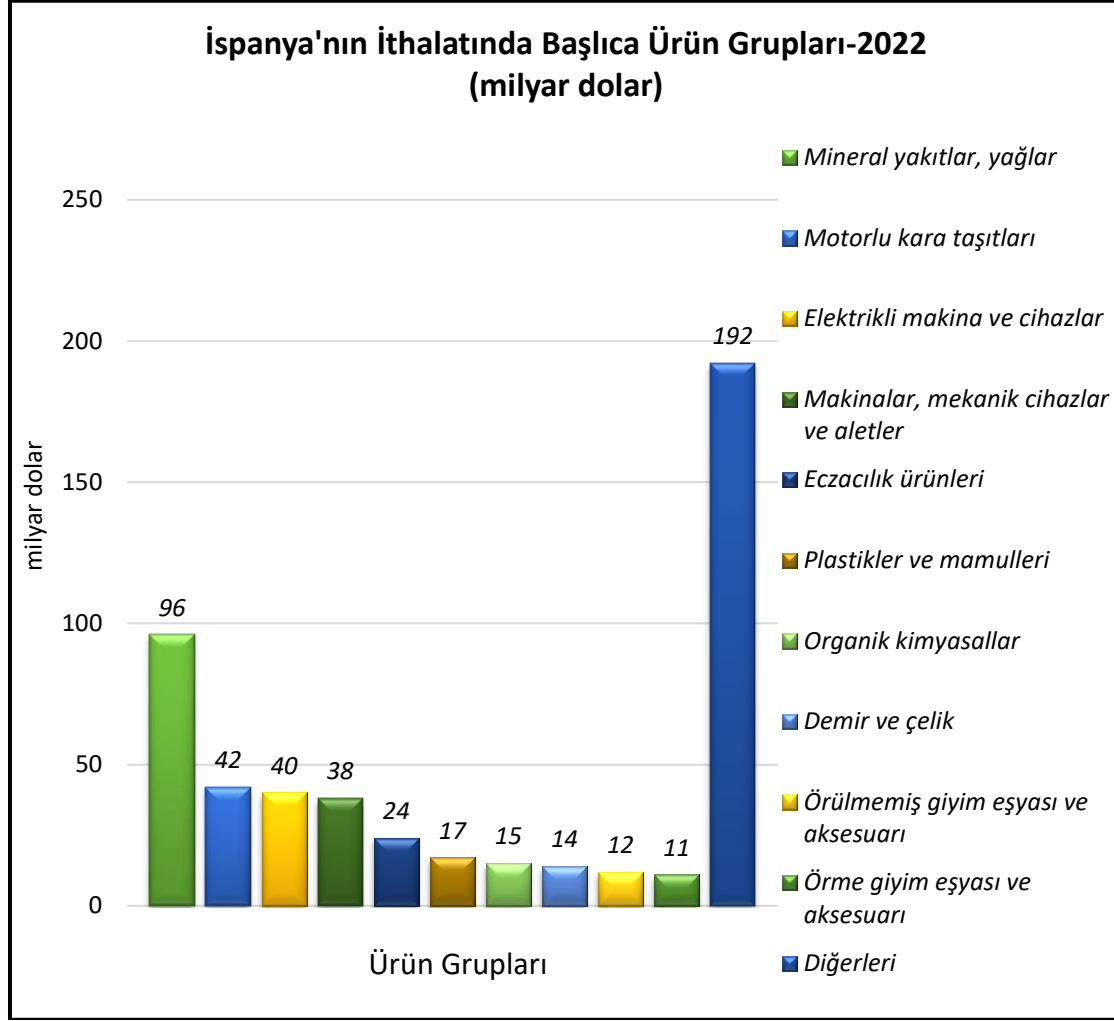
İhracat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

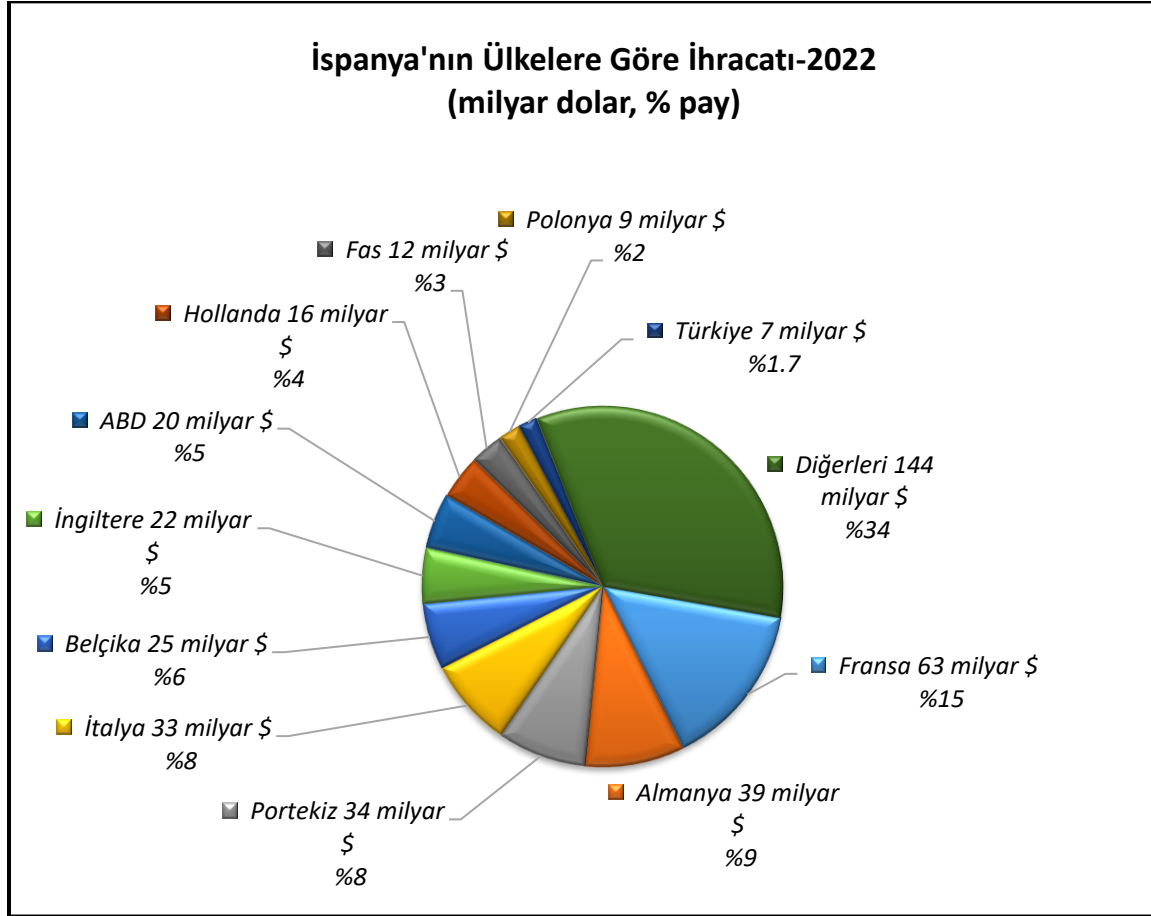

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

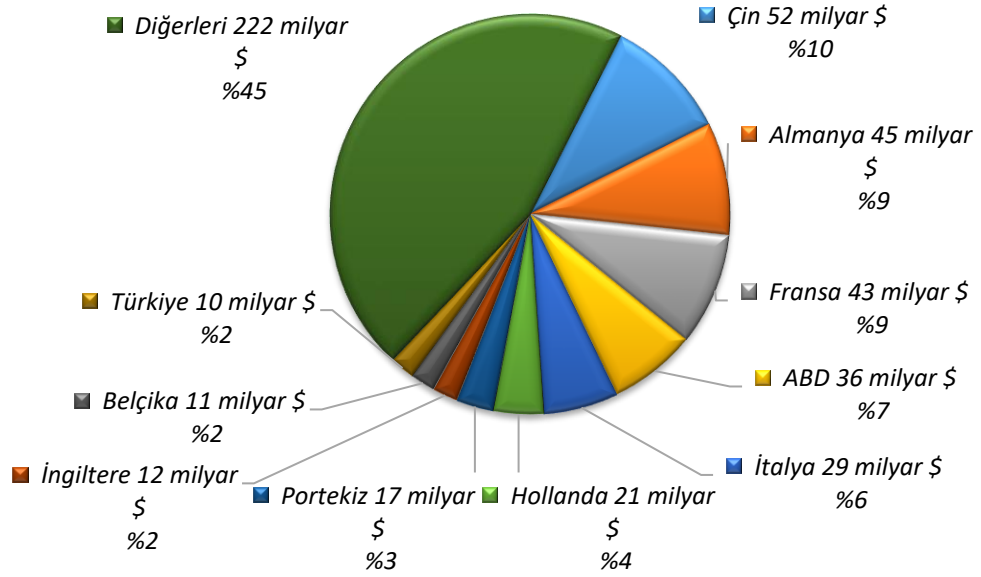

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

İspanya'nın Ülkelere Göre İthalatı-2022 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İspanya’da yabancı yatırımlar, geçen 25 sene içerisinde İspanyol ekonomisinin modernleşmesinde büyük rol oynamıştır.

UNCTAD verilerine göre, İspanya, 2022 yılında 35 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 12. sıradadır. 2020-2022 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 75 milyar dolar olan İspanya, 2022 yılında 787 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 12. sıradadır.

Diğer taraftan, İspanya’nın yurtdışında yaptığı yatırımların artmasına bağlı olarak son yıllarda ülkeden sermaye çıkışında ciddi bir artış görülmektedir. Bunun büyük kısmını, Latin Amerika ülkelerine yapılan yatırımlar oluşturmaktadır. İspanya’nın bu ülkelere yaptığı yatırımlar rekor bir düzeye ulaşmıştır. İspanyol yatırımlarının yöneldiği ikinci büyük hedef OECD ülkeleridir. Özellikle Birleşik Krallık ve ABD, İspanyol yatırımlarının yöneldiği en önemli ülkelerin başında gelmektedir. Ülkenin yurtdışı doğrudan yatırım stoku 2021 yılı itibarı ile 601 milyar dolar olmuştur.

Yabancı Yatırım Mevzuatı

İspanya’da yabancı yatırımlar üzerinde herhangi bir kontrol mekanizması bulunmamaktadır. İlgili yatırım, Bakanlar Kurulu’nun ön iznine tabi olan vergi cenneti ülkeler menşeli veya ulusal güvenlik faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olan bir yatırım veyahut da AB üyesi olmayan ülkelerin diplomatik temsilcilikleri için gayrimenkul yatırımı olmadığı müddetçe yatırım bildirimi yatırımın gerçekleşmesinden sonra yapılmaktadır.

Faydalı olabilecek web siteleri:

<http://www.cnmv.es> –The National Securities Market Commission (CNMV)

<https://comercio.gob.es/en-us/Paginas/Index.aspx> - Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı

<https://www.bde.es/bde/en/> - İspanya Merkez Bankası

İspanya’daki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

İspanya’da hem ana kara üzerinde hem de adalarda bir çok serbest bölge faaliyet göstermektedir. En büyük serbest bölgeler Barselona, Cadiz, Kanarya Adaları ve Vigo’da bulunmaktadır. İspanyol gümrük mevzuatı firmaların kendi serbest ticaret alanları olmasına imkan tanımaktadır. Gümrük vergileri sadece üretilen veya bölgeye getirilen malların İspanya’ya tüketim amacıyla ithal edilmesi halinde geçerli olmaktadır. Bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalar, İspanyol iş kanunlarına bağlıdır.

Şirket Birleşmeleri ve Marka Satın Almalar

Şirket birleşmeleri ve satın almalar hakkında detaylı bilgiye ulaşılacak kaynaklar aşağıda verilmektedir:

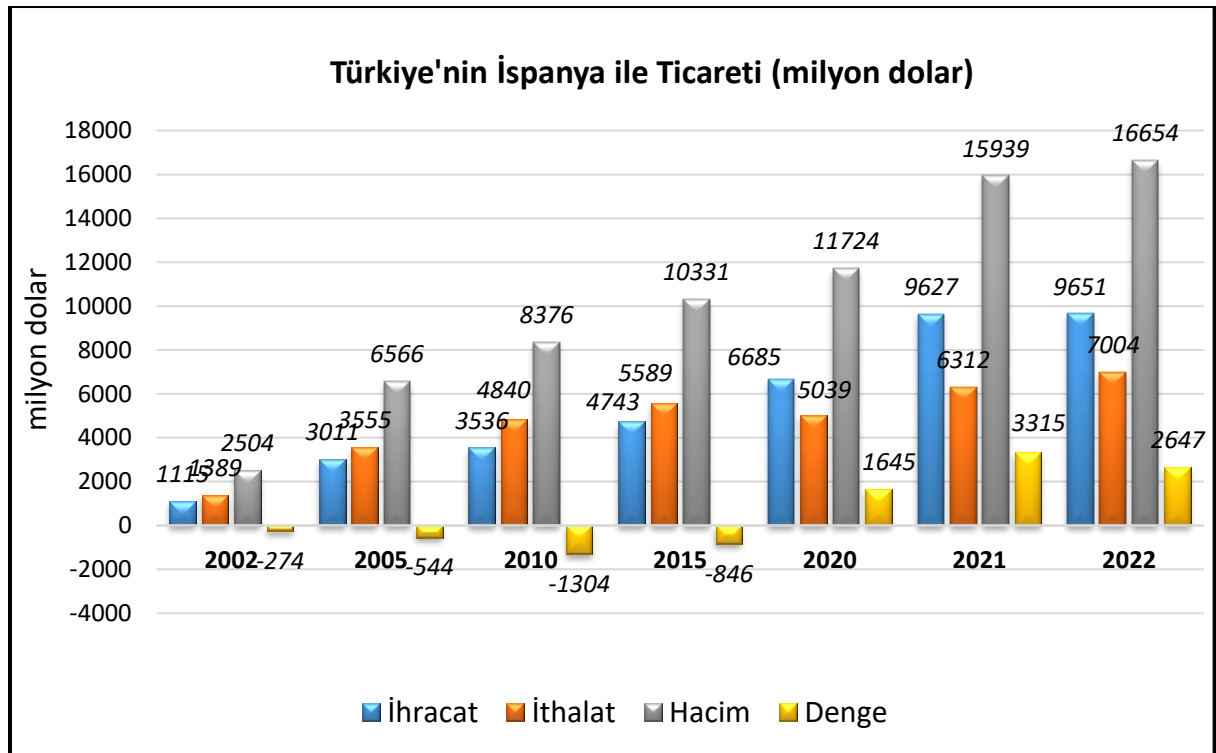
- <http://www.investinspain.org> (ICEX)
- https://www.ico.es/en/web/ico_en/home (Instituto de Crédito Oficial-ICO (Kamu finansman ajansı gibi faaliyet gösteren bir devlet bankası olup, özel statüsü bulunmaktadır.)

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Türkiye'nin 1980'li yıllarda içine girdiği ekonomik liberalizasyon döneminde genel olarak gelişen dış ticarete paralel olarak Türkiye-İspanya ikili ticareti de artış göstermiş, 1996 yılında yürürlüğe giren Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşmasıyla ikili ilişkiler daha da gelişmiştir. 1999 senesinde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığının onaylanması, Akdeniz'in zıt köşesinde yerleşik bulunan bu iki ülkenin yakınlaşmasına yardımcı olmuştur.

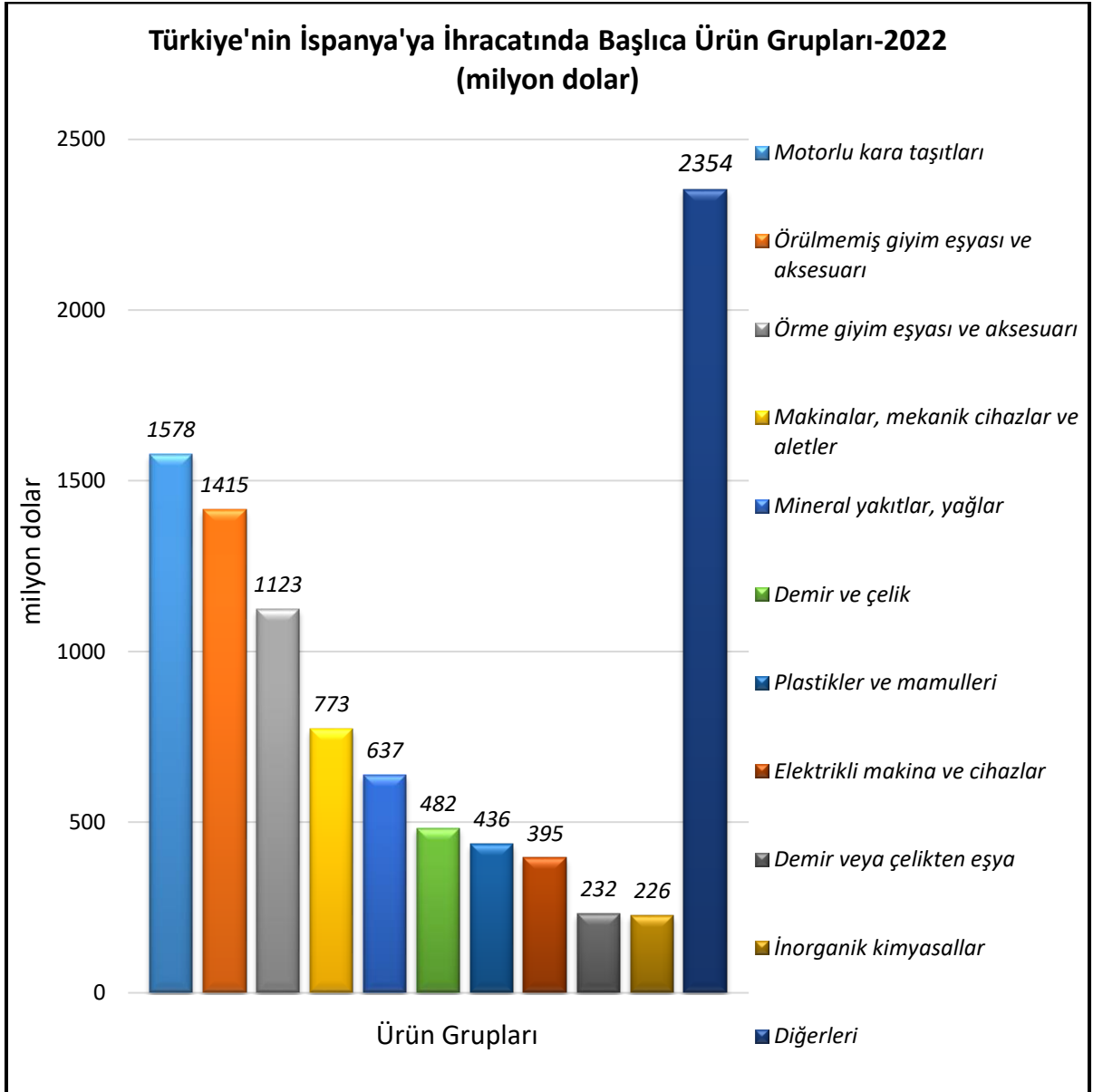
Türkiye-İspanya Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

2022 yılında Türkiye'nin İspanya'ya ihracatı bir önceki yıla göre %0,2 artarak 9,65 milyar dolar olmuştur. 2022 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %3,8 olup 6. sıradadır. 2022 yılında Türkiye'nin İspanya'dan ithalatı bir önceki yıla göre %11 artarak 7 milyar dolara ulaşmıştır. 2022 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı %1,93 olup 11. sıradadır. 2022 yılında İspanya ile ticarete Türkiye'nin 2,6 milyar dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

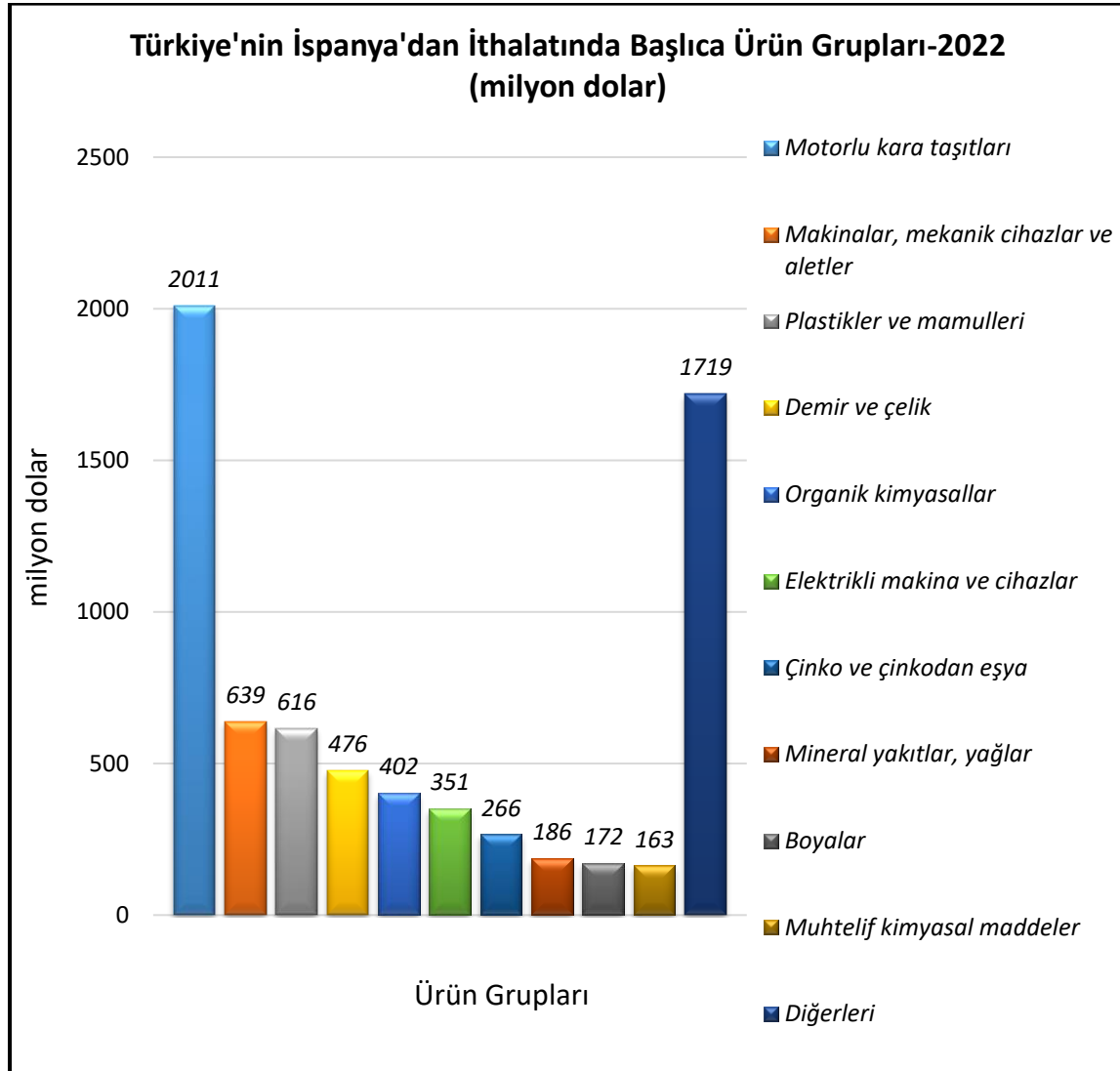
Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre 2022 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 193 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, İspanya 10 milyar dolar ve %5 pay ile 6. sıradadır.

Türkiye'nin 2022 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 51 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, İspanya 94 milyon dolar ile 40. sıradadır.

EKLER:***EK-1: İspanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%, 2022)	Değişim (%, 2021- 2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			312 080 513	391 558 519	424 286 055	100,0	8,4
1.	8703	Otomobiller	31 510 812	33 943 702	32 901 492	7,8	-3,1
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9 648 095	15 675 636	23 944 039	5,6	52,7
3.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2 294 338	8 088 387	15 653 316	3,7	93,5
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	10 218 037	10 813 650	10 917 439	2,6	1,0
5.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	9 101 578	10 115 408	10 184 907	2,4	0,7
6.	2716	Elektrik enerjisi	727 372	3 109 548	6 926 886	1,6	122,8
7.	0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	6 460 656	6 506 793	5 922 708	1,4	-9,0
8.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	4 487 641	5 735 650	4 897 562	1,2	-14,6
9.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	3 362 590	4 335 010	4 725 427	1,1	9,0
10.	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	3 214 614	3 875 172	4 236 355	1	9,3
11.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	2 934 503	4 063 293	4 079 972	1	0,4
12.	3826	Biodizel ve bunların karışımları (petrol yağları veya bitümenli mineral yağ oranı <%70 veya hiç içermeyen)	1 382 973	2 601 851	3 781 356	0,9	45,3
13.	0805	Turunggiller (taze/kurutulmuş)	4 190 952	4 231 831	3 686 054	0,9	-12,9
14.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	3 172 189	2 625 479	3 385 989	0,8	29,0
15.	2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm şırası	3 059 557	3 481 080	3 180 169	0,7	-8,6

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

EK-2: İspanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%, 2022)	Değişim (%, 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			329 738 801	426 059 817	499 055 069	100,0	17,1
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	18 214 889	29 581 126	47 748 563	9,6	61,4
2.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	5 735 112	11 357 136	27 575 885	5,5	142,8
3.	8703	Otomobiller	13 844 345	15 340 468	17 406 417	3,5	13,5
4.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	14 541 506	16 124 708	16 072 637	3,2	-0,3
5.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	11 037 096	11 900 043	13 558 924	2,7	13,9
6.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4 763 337	8 949 778	11 788 351	2,4	31,7
7.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	4 555 799	11 394 998	8 262 606	1,7	-27,5
8.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	6 340 278	7 139 647	7 325 888	1,5	2,6
9.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 373 321	4 624 075	5 080 600	1	9,9
10.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	3 191 766	3 882 488	4 548 724	0,9	17,2
11.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	1 298 698	2 000 941	4 314 871	0,9	115,6
12.	1005	Mısır	1 653 435	2 199 447	3 675 718	0,7	67,1
13.	2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	3 546 498	3 654 136	3 667 225	0,7	0,4
14.	2716	Elektrik enerjisi	729 494	2 788 685	3 569 564	0,7	28,0
15.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	2 885 457	3 011 967	3 299 846	0,7	9,6

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

EK-3: İspanya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		312 080 513	391 558 519	424 286 055	100,0	8,4
1.	Fransa	48 195 273	59 692 970	63 131 178	14,9	5,8
2.	Almanya	33 805 203	38 320 461	39 359 539	9,3	2,7
3.	Portekiz	22 626 713	29 415 993	33 757 082	8,0	14,8
4.	İtalya	23 430 464	31 450 763	33 172 514	7,8	5,5
5.	Belçika	8 296 807	17 037 978	25 147 151	5,9	47,6
6.	İngiltere	18 748 465	21 704 474	22 111 481	5,2	1,9
7.	ABD	13 956 276	17 468 710	19 861 077	4,7	13,7
8.	Hollanda	10 378 425	13 530 263	15 766 570	3,7	16,5
9.	Fas	8 439 404	11 235 684	12 347 119	2,9	9,9
10.	Polonya	6 845 244	8 965 692	8 831 796	2,1	-1,5
11.	Çin	9 339 784	10 243 474	8 311 934	2,0	-18,9
12.	Türkiye	4 871 481	6 493 877	7 131 108	1,7	9,8
13.	İsviçre	5 846 766	6 794 129	7 130 091	1,7	4,9
14.	Meksika	3 676 791	4 871 067	5 466 330	1,3	12,2
15.	Brezilya	2 581 286	3 066 909	3 753 238	0,9	22,4

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

EK-4: İspanya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		329 738 801	426 059 817	499 055 069	100	17,1
1.	Çin	33 510 178	41 200 348	52 200 709	10,5	26,7
2.	Almanya	39 010 101	45 267 772	45 319 164	9,1	0,1
3.	Fransa	32 583 825	40 391 225	43 049 829	8,6	6,6
4.	ABD	16 052 697	20 212 989	35 543 993	7,1	75,8
5.	İtalya	20 344 913	26 763 621	29 363 114	5,9	9,7
6.	Hollanda	14 421 166	19 757 396	20 520 807	4,1	3,9
7.	Portekiz	12 276 196	16 084 645	17 147 655	3,4	6,6
8.	İngiltere	10 699 497	10 207 783	11 793 717	2,4	15,5
9.	Belçika	7 901 801	10 996 166	11 325 127	2,3	3
10.	Türkiye	7 213 386	9 847 209	10 487 597	2,1	6,5
11.	Brezilya	4 016 009	5 477 705	9 557 258	1,9	74,5
12.	Nijerya	4 440 910	6 692 708	9 433 023	1,9	40,9
13.	Fas	7 269 547	8 635 052	8 929 050	1,8	3,4
14.	Polonya	6 407 315	7 603 818	8 407 119	1,7	10,6
15.	Rusya	2 938 055	7 136 221	8 022 838	1,6	12,4

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

Ek-5: Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (%, 2021- 2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			6 684 540	9 627 056	9 650 501	100,0	0,2
1.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	641 430	920 940	905 611	9,4	-1,7
2.	8703	Otomobiller	691 524	841 501	824 270	8,5	-2,0
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	147 141	68 213	435 430	4,5	538,3
4.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	320 149	401 254	336 736	3,5	-16,1
5.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	263 376	286 519	325 509	3,4	13,6
6.	6109	Tiştörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	223 936	285 912	307 513	3,2	7,6
7.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	118 894	199 068	200 875	2,1	0,9
8.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	81 619	84 512	187 520	1,9	121,9
9.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	125 741	127 366	185 572	1,9	45,7
10.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	183 785	222 296	183 491	1,9	-17,5
11.	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	232 003	693 176	171 365	1,8	-75,3
12.	6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	153 345	192 635	160 714	1,7	-16,6
13.	8701	Traktörler	99 331	112 944	152 215	1,6	34,8
14.	3907	Poliasetaller, diğer polietilerler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	30 177	114 287	142 274	1,5	24,5
15.	2529	Feldispat, lösit, nefelin ve siyenit nefelin, florspat	74 041	125 351	121 158	1,3	-3,3

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

Ek-6: Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			5 039 416	6 311 613	7 003 994	100,0	11,0
1.	8703	Otomobiller	1 076 101	1 129 422	1 524 068	21,8	34,9
2.	7901	İşlenmemiş çinko	170 694	327 175	262 972	3,8	-19,6
3.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	231 243	248 443	255 562	3,6	2,9
4.	2902	Siklik hidrokarbonlar	112 097	271 194	236 739	3,4	-12,7
5.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	150 091	182 130	205 541	2,9	12,9
6.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	97 744	67 877	141 468	2,0	108,4
7.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	49 025	73 036	129 268	1,8	77,0
8.	8408	Sıkıştırmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	1 052	94 651	117 362	1,7	24,0
9.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	76 524	166 654	117 208	1,7	-29,7
10.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	108 988	92 551	95 091	1,4	2,7
11.	8701	Traktörler	29 129	54 174	91 925	1,3	69,7
12.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	54 122	69 420	86 720	1,2	24,9
13.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	72 759	90 920	86 398	1,2	-5,0
14.	8545	Elektrik işlerinde kullanılan kömür elektrotlar-fırçalar, lamba-pil kömürleri ve grafit veya diğer kömürden diğer eşya	62 582	71 878	79 591	1,1	10,7
15.	3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	57 046	82 454	74 279	1,1	-9,9

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)